

«...εν ασθενεία τελειούται»: 5 χρόνια από την εκδημία του μακαριστού αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου

[Ορθοδοξία / Μορφές](#)

[Αθανάσιος Μουστάκης, Δρ Θεολογίας](#)

Γνωστός σε όλους τους Έλληνες ο αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χριστόδουλος. Για δύο δεκαετίες ένα από τα πιο αγαπητά πρόσωπα των μέσων ενημέρωσης. Γράφω για δύο δεκαετίες, περιλαμβάνοντας πέρα από τη δεκαετία που κατείχε τον αρχιεπισκοπικό θρόνο, και την προηγούμενη από αυτή, καθώς για πολλά χρόνια ήταν ένας από τους επικρατέστερους υποψηφίους διαδόχους του αρχιεπισκόπου Σεραφείμ.

Στο Βόλο, την έδρα του επισκόπου Δημητριάδος, γνωστός και αγαπητός ήδη από το 1974 με πλούσιο έργο.

Για τα όσα έπραξε έχουν γραφεί και ειπωθεί πολλά. Δεν είναι αυτά το αντικείμενο αυτού του σημειώματός μας. Κληρικός με πλούσια μόρφωση. Κάτοχος δύο πανεπιστημιακών πτυχίων. Ενός διδακτορικού πάνω στο, μάλλον, δυσχερές

παλαιομερολογιτικό ζήτημα, στο οποίο ρίχνει φως χειριζόμενος με επιτυχία τις πηγές. Γνώστης ξένων γλωσσών. Με ευφυΐα, θάρρος, ευστροφία, αγωνιστικότητα, πηγαίο χιούμορ, ευαισθησία και πολλά άλλα χαρίσματα.

Αναμφίβολα είχε και μειονεκτήματα, τα οποία έχουν κατά καιρούς επισημανθεί και σχολιαστεί. Ούτε αυτά είναι το αντικείμενό μας.

Έγραψε για πολλά θέματα. Ακούραστος ποιμαντικά. Άριστος ρήτορας, ευαίσθητος άνθρωπος. Ευχάριστος στην παρέα.

Θα πρέπει να έκανε χιλιάδες ομιλίες και κηρύγματα, έγραψε πλήθος βιβλίων, ποίμανε την Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος για είκοσι πέντε έτη και την Εκκλησία της Ελλάδος για δέκα.

Θυμόμαστε την ακύρωση του ταξιδιού του στην Αλεξάνδρεια και τη φιλολογία και παραφιλολογία που ακολούθησε αυτή την ακύρωση, μέχρι που όλοι πεισθήκαμε ότι ο δυναμικός Χριστόδουλος ήταν ασθενής, χτυπημένος από μία σκληρή αρρώστια, η οποία σιγά σιγά τον έφθειρε, τον αδυνάτισε, τον άλλαξε.

Προσπάθειες να γίνει η μεταμόσχευση, να κερδίσει λίγο χρόνο, αγωνία για τον αν θα βρεθεί μόσχευμα, για το αν θα το δεχθεί ο οργανισμός του.

Κάποια στιγμή συνειδητοποιήσαμε ότι η πορεία του δεν μπορούσε να αναστραφεί. Ότι βάδιζε για το τέλος. Η ασθένεια πολύμηνη, εξουθενωτική. Κι εδώ άρχισε σιγά σιγά, λίγο λίγο, να φαίνεται κάτι διαφορετικό. Ο αρχιεπίσκοπος δεν ήταν πλέον ο δυναμικός ιεράρχης που όλοι γνωρίζαμε. Φαινόταν καταβεβλημένος, αφύσικα αδυνατισμένος. Σκιά του εαυτού του. Προσπαθούσε να επικοινωνήσει με το ποίμνιό του, αλλά τα πράγματα είχαν αλλάξει.

Μέσα από αυτή την κατάπτωση κάτι άλλο άρχισε να φαίνεται. Πιο ταπεινός, περισσότερο προσηνής, απλός. Ίσως πιο οικείος.

Δημοσιεύθηκαν πρόσφατα στο διαδίκτυο (κυρίως στον ιστότοπο «Σωτήριος Λόγος») λίγες φωτογραφίες από την περίοδο της αρρώστιας του. Μία από αυτές με εντυπωσίασε.

Παρατηρώντας την ήλθε στο νου μου το παύλειο «ή γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται» και σκέφτηκα ότι, τελικά, μας δίδαξε περισσότερο, από ό,τι με τα έργα του, με την υπομονή που φαίνεται ότι έδειξε κατά την περίοδο της ασθένειάς του. Τότε που έχανε τις δυνάμεις του, που η ασθένεια τον κατέβαλε καθημερινά. Κανείς μας δεν μπορεί να γνωρίζει ποια ήταν η πνευματική του κατάσταση τη στιγμή της εκδημίας του, αλλά εγώ τουλάχιστον θα τον θυμάμαι όχι όπως όταν ήταν δυνατός, αλλά όπως όταν ήταν απλός και ταπεινός, όπως εικονίζεται σε αυτή τη φωτογραφία.

Η ασθένεια, εξάλλου, σύμφωνα με την πίστη μας δεν είναι τίποτα άλλο παρά μία ιδιότυπη επίσκεψη της θείας χάριτος. Μία επίσκεψη η οποία μας βοηθά να διακρίνουμε, αρχικά, και να αποδεχθούμε, στη συνέχεια, τα όριά μας. Μία

δυνατότητα να δούμε τη ζωή και το θάνατο με άλλα μάτια. μία ευκαιρία να κοιτάξουμε το Θεό με πιο καθαρό βλέμμα.

Ο αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος μας δίδαξε περισσότερο με τη στάση του στην ασθένεια, παρά με όλα τα άλλα που έπραξε στη ζωή του. Μας προσέφερε περισσότερα ταπεινός και καταβεβλημένος παρά δυναμικός και ισχυρός. Μας στήριξε στην αρρώστια μας παρά στην υγεία μας. Μας ανέπαυσε με την αδυναμία του παρά με τη δύναμή του.

Ας έχει, λοιπόν, καλή ανάπαυση!

<http://bit.ly/10i2j2q>